

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE	13
ABREVIERI	17

I. DREPTUL CONSTITUȚIONAL ȘI ROLUL SĂU ÎN SISTEMUL UNITAR

AL DREPTULUI	19
1. Apariția și dezvoltarea Dreptului Constituțional ca ramură juridică	19
2. Elemente definitorii ale Dreptului Constituțional	25
3. Normele Dreptului Constituțional. Izvoare formale	28
4. Noțiunea, trăsăturile, rolul și importanța procedurilor constituționale	37
5. Sisteme și proceduri constituționale contemporane.....	38
6. Caracterizare generală a sistemului constituțional al României	48
7. Caracterul structurant al Dreptului Constituțional pentru sistemul unitar al dreptului	50

II. ELEMENTE DE TEORIE GENERALĂ A CONSTITUȚIEI.....

1. Definiția Constituției. Apariția și evoluția constituțiilor. Tipuri de constituții	51
2. Conținutul normativ al constituțiilor	61
3. Exigențele codificării aplicate conținutului normativ al constituției	67
4. Aspecte generale privind evoluția constituționalismului și a constituțiilor în România	77
5. Conținutul normativ al Constituției României din 1991	85
6. Principiul supremației Constituției.....	88
7. Garanții procedurale ale supremației Constituției.....	96
8. Curtea Constituțională, garant al supremației Constituției	97
9. Aspecte de jurisprudență a Curții Constituționale privind garantarea supremației Constituției	102
10. Garantarea supremației Constituției prin controlul judecătoresc al actelor juridice emise cu exces de putere sau neconstituționale	108
11. Constituție și constituționalism.....	127

III. PROCEDURA ADOPTĂRII, MODIFICĂRII, SUSPENDĂRII

ȘI ABROGĂRII CONSTITUȚIEI.....	133
1. Adoptarea constituțiilor. Noțiunea de putere constituantă.....	133
2. Procedura de adoptare a Constituției României în vigoare.....	135
3. Procedura de revizuire a constituțiilor. Constituții flexibile și rigide.....	138
4. Dialectica raportului dintre stabilitate și revizuire constituțională.....	140
5. Comportamentul constituțional loial al autorităților statului.....	145
6. Procedura de revizuire a Constituției României.....	149
7. Analiza programelor și propunerilor de revizuire a Constituției.....	157
8. Suspendarea și abrogarea constituției.....	166

IV. PROCEDURI CONSTITUȚIONALE PRIVIND CONSACRAREA ȘI GARANTAREA DREPTURILOR ȘI LIBERTĂȚILOR

FUNDAMENTALE ALE OMULUI.....	168
1. Noțiunea de drepturi fundamentale. Natură juridică.....	168
2. Sfera, clasificarea și evoluția drepturilor fundamentale.....	170
3. Principii și reguli procedurale constituționale privind garantarea drepturilor omului.....	174
a. Neretroactivitatea legii.....	174
b. Egalitatea în drepturi a cetățenilor.....	175
c. Accesul liber la justiție.....	199
d. Dreptul la apărare.....	210
e. Dreptul la petiționare.....	210
f. Dreptul persoanei vătămate de către o autoritate publică.....	211
g. Cetățeanul român nu poate fi extrădat sau expulzat.....	212
h. Caracterul de excepție al restrângerii exercițiului unor drepturi.....	214
i. Controlul de constituționalitate al legilor.....	241
4. Rolul judecătorului național în aplicarea Convenției europene a drepturilor omului.....	243
5. Norme procedurale constituționale privind exercitarea unor drepturi și libertăți.....	245

V. INSTITUȚIA CONSTITUȚIONALĂ A CETĂȚENIEI.**PROCEDURA DOBÂNDIRII ȘI PIERDERII**

CETĂȚENIEI ROMÂNE.....	271
1. Cetățenia, ca instituție juridică a Dreptului Constituțional.....	271
2. Procedura dobândirii cetățeniei române.....	275
3. Pierderea cetățeniei române.....	281

VI. PUTEREA DE STAT ȘI ORGANIZAREA EI. PROCEDURI

CONSTITUȚIONALE	285
1. Noțiunea de putere și trăsăturile puterii de stat.....	285
2. Separația puterilor în stat și organizarea statală a puterii în România. Norme procedurale constituționale	293
3. Excesul de putere în activitatea autorităților statului	305
4. Proceduri constituționale privind delimitarea exercitării legale și legitime a puterii de excesul de putere. Principiul proporționalității ...	309

VII. STATUL, INSTITUȚIE JURIDICĂ A DREPTULUI

CONSTITUȚIONAL	314
1. Elemente definitorii ale statului	314
2. Proceduri constituționale de garantare a caracterelor și atributelor statului. Jurisprudență a Curții Constituționale	321
3. Proporționalitatea, principiul procedural constituțional aplicat la organizarea instituțională a statului.....	342
5. Principiul proporționalității și organizarea statală a puterii. Reglementări procedurale constituționale.....	353

**VIII. PARTIDELE POLITICE, INSTITUȚIE JURIDICĂ
A DREPTULUI CONSTITUȚIONAL. PROCEDURI**

CONSTITUȚIONALE	361
1. Noțiunea de partid politic. Principiul pluralismului politic	361
2. Reglementări normative constituționale, materiale și procedurale privind partidele politice în România.....	367
3. Aspecte de jurisprudență a Curții Constituționale privind respectarea principiului pluralismului politic și a procedurilor constituționale aplicate partidelor politice.....	370

IX. DREPTURILE ELECTORALE ȘI SISTEMUL ELECTORAL.

PROCEDURI ELECTORALE	375
1. Sfera drepturilor electorale.....	375
2. Proceduri constituționale electorale în România	380
3. Aspecte de jurisprudență a Curții Constituționale privind procedurile electorale	385

X. PARLAMENTUL ȘI PROCEDURILE PARLAMENTARE	389
1. Dreptul parlamentar și izvoarele sale formale	389
2. Reglementări procedurale constituționale privind organizarea și funcționarea Parlamentului României	391
3. Atribuțiile Parlamentului.....	398
4. Actele Parlamentului.....	405
5. Procedura legislativă comună	409
6. Proceduri legislative complementare	415
7. Proceduri legislative speciale.....	415
8. Delegarea legislativă	418
9. Aspecte de jurisprudență a Curții Constituționale privind procedurile Parlamentare.....	419
10. Forme și proceduri ale controlului parlamentar	429
XI. PUTEREA EXECUTIVĂ. PROCEDURI CONSTITUȚIONALE	434
1. Raportul dintre legislativ și executiv. Proceduri constituționale	434
2. Instituția Președintelui României	439
3. Proceduri constituționale privind exercitarea atribuțiilor Președintelui României	440
4. Actele Președintelui României.....	445
5. Procedura răspunderii constituționale a Președintelui României.....	445
6. Guvernul României. Proceduri constituționale	446
7. Aspecte procedurale privind practica asumării răspunderii Guvernului și emiterii ordonanțelor de urgență	452
8. Celelalte organe ale administrației publice, centrale și locale. Principii procedurale constituționale de organizare și funcționare	455
XII. INSTITUȚIA AVOCATULUI POPORULUI	461
1. Natură juridică.....	461
2. Procedura desemnării în funcție.....	462
3. Proceduri constituționale privind exercitarea atribuțiilor. Acte juridice și răspundere.....	463
XIII. JUSTIȚIA CONSTITUȚIONALĂ	468
1. Noțiune, trăsăturile și rolul justiției constituționale	468
2. Proceduri constituționale privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale a României.....	470
3. Actele juridice al Curții Constituționale și efectele lor.....	477

XIV. PROCEDURI PRIVIND EXERCITAREA ATRIBUȚIILOR	
CURȚII CONSTITUȚIONALE	480
1. Controlul de constituționalitate al legilor.....	480
2. Proceduri privind exercitarea atribuțiilor Curții Constituționale	490
3. Aspecte de jurisprudență ale Curții Constituționale privind procedurile justiției constituționale	501
4. Competența instanțelor judecătorești de a cenzura actele juridice neconstituționale	518
XV. PROCEDURI CONSTITUȚIONALE APLICABILE	
ORGANIZĂRII ACTIVITĂȚII ECONOMICE ȘI FINANCIARE	521
XVI. REGLEMENTĂRI CONSTITUȚIONALE CU CARACTER	
PROCEDURAL PRIVIND INTEGRAREA EUROATLANTICĂ	
A ROMÂNIEI	523
1. Considerații generale privind Uniunea Europeană și integrarea euroatlantică	523
2. Supremația Constituției în contextul principiului priorității dreptului Uniunii Europene.....	525
3. Raportul dintre dreptul Uniunii Europene și normele constituționale. Aspecte procedurale	530
BIBLIOGRAFIE.....	539